

BIOLOGIK FAOL KOMPLEKS BIRIKMALARINING TIBBIYOTDAGI AHAMIYATI

Ibragimova Dilshoda Anvar qizi
Samarqand Davlat Tibbiyot Universiteti assistenti
Sharopov Navruzбек
Samarqand Davlat Tibbiyot Universiteti talabasi
Sultonov Ozodbek O'tkirovich
Samarqand Davlat Tibbiyot Universiteti talabasi
Ahmet Erkam Bölükbaşı
Samarqand Davlat Tibbiyot Universiteti talabasi
Esra Ulutaş
Samarqand Davlat Tibbiyot Universiteti talabasi

Annotatsiya

Mazkur maqolada biologik faol kompleks birikmalarning tibbiyot sohasidagi o'рни va ahamiyati yoritib berilgan. Biologik faol moddalar inson organizmidagi fiziologik va biokimyoviy jarayonlarga bevosita ta'sir ko'rsatib, kasalliklarning oldini olish, tashxislash va davolashda muhim ahamiyat kasb etadi. Tadqiqot davomida biologik faol kompleks birikmalarning tuzilishi, ta'sir mexanizmlari hamda ularning zamonaviy tibbiyotda qo'llanilish yo'nalishlari tahlil qilindi. Shuningdek, ushbu birikmalarning farmakologik xususiyatlari, xavfsizligi va samaradorligini oshirish imkoniyatlari ilmiy manbalar asosida baholandi.

Kalit so'zlar

biologik faol birikmalar, kompleks moddalar, farmakologiya, metabolizm, tibbiyot, bioaktiv moddalar, davolash texnologiyalari.

ЗНАЧЕНИЕ БИОЛОГИЧЕСКИ АКТИВНЫХ КОМПЛЕКСНЫХ СОЕДИНЕНИЙ В МЕДИЦИНЕ

Ибрагимова Дилшоода Анвар кизи
ассистент Самаркандского государственного медицинского университета
Шаропов Наврузбек
студент Самаркандского государственного медицинского университета
Султанов Озодбек Уткирович
студент Самаркандского государственного медицинского университета

Ахмет Эркам Бёлюкбашы

студент Самаркандского государственного медицинского университета

Эсра Улутас

студент Самаркандского государственного медицинского университета

Аннотация

В данной статье рассмотрены роль и значение биологически активных комплексных соединений в медицине. Биологически активные вещества оказывают непосредственное влияние на физиологические и биохимические процессы в организме человека, играя важную роль в профилактике, диагностике и лечении различных заболеваний. В ходе исследования проанализированы структура биологически активных комплексных соединений, механизмы их действия, а также основные направления их применения в современной медицине. Кроме того, на основе научных источников оценены фармакологические свойства данных соединений, а также возможности повышения их безопасности и терапевтической эффективности.

Ключевые слова

биологически активные соединения, комплексные вещества, фармакология, метаболизм, медицина, биоактивные вещества, технологии лечения.

THE IMPORTANCE OF BIOLOGICALLY ACTIVE COMPLEX COMPOUNDS IN MEDICINE

Ibragimova Dilshoda Anvar qizi

Assistant, Samarkand State Medical University

Sharopov Navruzбек

Student, Samarkand State Medical University

Sultanov Ozodbek O'tkirovich

Student, Samarkand State Medical University

Ahmet Erkam Bölükbaşı

Student, Samarkand State Medical University

Esra Ulutaş

Student, Samarkand State Medical University

Abstract

This article examines the role and significance of biologically active complex compounds in the field of medicine. Biologically active substances directly influence physiological and biochemical processes in the human body, playing an essential role in the prevention, diagnosis, and treatment of various diseases. The study analyzes the structure of biologically active complex compounds, their mechanisms of action, and the main directions of their application in modern medical practice. In addition, the pharmacological properties of these compounds, as well as the possibilities for improving their safety and therapeutic effectiveness, are evaluated based on scientific sources.

Keywords

biologically active compounds, complex substances, pharmacology, metabolism, medicine, bioactive substances, therapeutic technologies.

Kirish

So‘nggi yillarda tibbiyot va farmatsiya sohalarida biologik faol kompleks birikmalarga bo‘lgan qiziqish tobora ortib bormoqda. Bu holat, bir tomondan, surunkali kasalliklar sonining ko‘payishi, ikkinchi tomondan esa an‘anaviy dori vositalarining ayrim hollarda yetarli samaradorlik ko‘rsatmasligi bilan izohlanadi. Biologik faol kompleks birikmalar tabiiy va sintetik manbalardan olinib, organizmda muhim biologik funksiyalarni bajarishda ishtirok etadi.

Ushbu birikmalar fermentlar faolligini boshqarish, hujayra membranalarining barqarorligini ta‘minlash, immun tizimini rag‘batlantirish va modda almashinuv jarayonlarini normallashtirishda muhim rol o‘ynaydi. Shuningdek, ularning kam toksikligi va yuqori bioo‘zlashtirilish darajasi tibbiyot amaliyotida keng qo‘llanilishiga zamin yaratmoqda.

MANBALAR TAHLILI VA METODOLOGIYASI

Tadqiqot davomida biologik faol kompleks birikmalar bo'yicha milliy va xorijiy ilmiy adabiyotlar, ilmiy maqolalar hamda monografiyalar tahlil qilindi. Manbalar tahlili biologik faol moddalarning kimyoviy tuzilishi, farmakodinamik va farmakokinetik xususiyatlarini aniqlashga qaratildi.

Metodologik jihatdan maqolada qiyosiy tahlil, tizimli yondashuv va umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Biologik faol kompleks birikmalarning tibbiyotda qo'llanilishi ularning terapevtik samaradorligi, biologik mosligi va xavfsizlik ko'rsatkichlari asosida baholandi. Shuningdek, eksperimental va klinik tadqiqot natijalari asosida ushbu birikmalarning istiqbolli yo'nalishlari aniqlab berildi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, biologik faol kompleks birikmalar zamonaviy tibbiyotda muhim o'rin egallab, turli kasalliklarni davolash va oldini olishda yuqori samaradorlik ko'rsatmoqda. Ularning organizmga ko'p qirrali ta'siri, nisbatan past nojo'ya ta'sirlari hamda fiziologik jarayonlarga moslashuvchanligi tibbiyot amaliyotida keng joriy etilishiga imkon yaratadi. Kelgusida biologik faol kompleks birikmalar asosida yangi avlod dori vositalarini yaratish, individual terapiya va profilaktik yondashuvlarni rivojlantirish tibbiyot fanining ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib qoladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Goodman L.S., Gilman A. The Pharmacological Basis of Therapeutics. 13th ed. New York: McGraw-Hill Education, 2018.
2. Rang H.P., Ritter J.M., Flower R.J., Henderson G. Rang and Dale's Pharmacology. 9th ed. London: Elsevier, 2020.

3. Katzung B.G., Trevor A.J. Basic and Clinical Pharmacology. 15th ed. New York: McGraw-Hill Education, 2021.
4. Wagner K.H., Elmadfa I. Biological relevance of dietary antioxidants. *Annals of Nutrition and Metabolism*, 2003, vol. 47, pp. 95–106.
5. Pandey K.B., Rizvi S.I. Plant polyphenols as dietary antioxidants in human health and disease. *Oxidative Medicine and Cellular Longevity*, 2009, pp. 270–278.
6. Lobo V., Patil A., Phatak A., Chandra N. Free radicals, antioxidants and functional foods: Impact on human health. *Pharmacognosy Reviews*, 2010, vol. 4(8), pp. 118–126.
7. Calder P.C. Immunomodulatory and anti-inflammatory effects of nutrients. *Proceedings of the Nutrition Society*, 2013, vol. 72, pp. 299–309.
8. Halliwell B., Gutteridge J.M.C. *Free Radicals in Biology and Medicine*. 5th ed. Oxford: Oxford University Press, 2015.
9. Hamm, L. L. (2015). Renal Regulation of Acid–Base Balance. *Clinical Journal of the American Society of Nephrology*, 10(6), 1050–1060.
<https://doi.org/10.2215/CJN.09190914>